

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

64. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İ S T A N B U L

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeuniv.edu) [i /istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Adım Adım Savaşa Doğru mu?

Doç. Dr. Fahri Erenel-EPAM Müdürü

2020 yılı birçok astrolog tarafından dünyanın felaketlerle karşılaşacağı bir yıl olarak tanımlanmıştır. Covid-19 ile başlayan felaketler zinciri Dünya ve Ülkemiz için birçok afet ve acil durumu beraberinde getirmiştir. Elazığ, Malatya ve Manisa Depremleri, Van/Bahçesaray'da çığ felaketi, Karadeniz bölgesinde meydana gelen sel felaketleri, Sakarya/Hendek'te havai fişek fabrikasında meydana gelen patlama, Sabiha Gökçen havalanında ki uçak kazası gibi dünyada da birçok felaket yaşanmıştır. Afetler dışında birçok savaş sınırına dayanan çatışmalar da görülmüştür. Çin-Hindistan, Ermenistan - Azerbaycan çatışmaları şimdilik dondurulmuştur. Libya, Afrika'nın Sahel bölgesine ki çatışmalar, Nijerya 'da Boko Haram adı verilen terör örgütünün katliamları, ABD-Çin arasında özellikle güney Çin denizinde her geçen gün artan gerginlikler vb. çatışmalar binlerce insanın hayatını kaybetmesi ile sonuçlanmaktadır. İran'ın sözde kazara atılan bir füze ile vurduğu sivil Ukrayna uçağında hayatını kaybeden 176 yolcu ve mürettebat, ABD tarafından öldürülen Kasım Süleymani için yapılan cenaze töreninde sıkışarak hayatını kaybeden 50 İran vatandaşı, Lübnan/ Beyrut'ta meydana gelen patlama sonucu 200'e yakın hayat kaybı, çok sayıda yaralı ve darbe alan Lübnan ekonomisi, Avusturalya'da 6 ay boyunca kontrol altına alınamayan yangınlar sonucu hayatını kaybeden 28 kişi, Doğu Afrika'da son 70 yılın en büyük çekirge istilası ile karşılaşılması. Bu felaket örneklerini arttırmak mümkündür ve üstelik 2020 yılın bitmesine daha 4 ay bulunmaktadır.

Bütün bunları yaşayan dünya, diğer taraftan açlık ve susuzluk ile de boğuşmaktadır. Silahlanmaya ara vermeden devam eden dünyada, her 5 saniye de bir bebeğin açlıktan ölmesi, 155 milyon bebeğin kötü beslenme veya hiç beslenememe nedeniyle gelişimini tamamlayamaması, dünyada açlık sınırında yaşayan 815 milyon insan, yaklaşık 68 milyon evinden, yurdundan ve toprağından koparılmış insan. Çatışmalarda yaşamlarını yitiren çocuk askerler, kadınlar, yaşlılar. Aslında dünya her yıl felaketleri yaşıyor. Ancak, bu yıl kayıplar biraz daha fazla ve sık olunca dikkatleri çekmeye başlamıştır.

Astrologlar bu yıl ayrıca bütün dünyayı etkileyecek bir savaşta bekliyorlar. Savaş'a yakın birçok ülke ve bölge varken, dikkatlerin giderek Doğu Akdeniz ve Ege Denizi üzerine yoğunlaşmaya başladığını görüyoruz. Türkiye-Yunanistan arasında çözüm bekleyen birçok sorun alanı mevcuttur. Ve bu iki ülke bugüne kadar birçok kez bu sorunlarından dolayı karşı karşıya gelmişler, hatta savaşın eşiğinden dönmüşlerdir. Her iki ülkenin kendine göre belirlemiş olduğu bir kırmızı çizgisi mevcuttur. Yunanistan karasularını 12 mile çıkarmanın hukuki hakkı olduğunu ileri sürerken, Türkiye Yunanistan'ın karasularını 12 mile çıkarmasını savaş sebebi sayacağını ilan etmiştir.

Yunanistan'ın kaderi 1981 yılında Avrupa Birliğine alınması ile değişmeye başlamış ve buradan aldığı mali destekle eksikliklerini gidermeye çalışmışsa da bunda tam olarak başarılı olamamıştır. Yunanistan'ın, Türkiye'ye karşı bugün sesini yükseltmesinde Avrupa Birliği'nin desteğini arkasında olmasını bilmesi yatmaktadır. 1829 yılında bağımsız bir devlet haline gelen Yunanistan Türkiye ile giriştiği hiçbir savaşı kazanamamıştır. Buna karşılık arkasına aldığı güçlerin uluslararası hukuka uygun olmayan tek taraflı işlemleri ile yenildiği halde yüzölçümünü arttırmayı başarmıştır. Kendi iradesi ile çıktığı NATO üyeliğine Türkiye'nin rıza göstermesi sayesinde dönebilmiştir. Kıbrıs Barış Harekatı'nda, Türkiye'nin karşısına çıkamamıştır.

Avrupa Büyük devletleri (İngiltere, Fransa ve Rusya)'nin Osmanlı Devletine karşı politikalarının bir yan ürünü olarak doğan Yunanistan dış politikasını her zaman bu devletlere dayandırmaya devam etmiştir. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında 1828 yılında başlayan ve 1829 yılında Osmanlı Devletinin kesin yenilgisi ile sonuçlanan savaş sonucu imzalanan Edirne anlaşması Yunanistan'ın kurulmasının kabul edildiği ilk resmi belge olma özelliğini de taşımaktadır. Bağımsızlık mücadelesi vermeden başkalarının

arkasına sığınarak genişlemeyi hedefleyen Yunanistan bugün de aynı yöntemi izlemektedir. Fransa'nın bir nevi tetikçiliğine soyunmuş durumdadır. İngiltere'nin teşviki ile İyonya devleti kurma hayali ile Anadolu'ya çıkan ve ağır yenilgi alan Yunanistan bu hayalinden asla vazgeçmemiştir. Türkiye'nin genç nüfusu, başta savunma sanayi olmak üzere teknolojik gelişimi, tecrübeli ve giderek yerli ve milli üstün teknoloji sistemler ile donatılan Türk Silahlı Kuvvetleri, Türk ekonomisinin ilk 20 ekonomi içinde olması, Yunanistan'ın kabus görmesine neden olmaktadır. Türkiye'nin daha da güçlenmesine fırsat vermeden Türkiye'ye müdahale etmeyi planlamaktadır. Bilmektedir ki 10-15 yıl sonra kendi milli muharip uçağını, tankını motoru ile birlikte yapabilen Türkiye karşısına bırakın çıkabilmeyi, 12 mil lafını bir daha edemez hale geleceğini çok iyi bilmektedir.

Yunanistan'ın, Doğu Akdeniz'de, Fransa, Mısır, GKRY, Bileşik Arap Emirlikleri ile birlikte yapmaya çalıştığı Türkiye'yi karşılık vermeye tahrik etmektir. Meis adasına asker getirmesi, karasularını 12 mile çıkarma söylemleri, Türkiye'nin Navtex ilan ettiği bölgeleri kapsayacak şekilde Navtex ilan etmesi, tatbikatlar yapması, Mısır ile imzaladıkları deniz yetki alanları anlaşması vb. bu kapsamdadır. Fransa'nın desteğini arkasında hissedebilmesi için GKRY'de Fransa'ya üs verilmesi, 20 adet Fransız savaş uçağı alımı için görüşmelere başlanması, Dedeağaç'ta olası bir Türkiye taarruzuna karşı topraklarını koruma altına alabilmek için ABD'ye üs vermesi Yunanistan'ın ne kadar çaresiz durumda olduğunu göstermektedir.

Yunanistan, arkasında ki güçlere dayanarak asla Türkiye'yi karşısına almamalıdır. Kendisini ateş altına atanlar bu coğrafya ya ait olmayan ülkelerdir. Eğer Türkiye ile bir savaşı göze alacaksa, İtalyanların hediye ettiği, anlaşmalar gereği asla silahlandırılmaması gereken adaları Türk Bayrağı dalgalanırken göreceğini asla unutmamalıdır.

OLASI BİR SAVAŞ SONRASI HİÇBİR ŞEY ESKİSİ GİBİ OLMAYACAKTIR.

Türkiye ekonomisi yüzde 9,9 daraldı

<https://www.dw.com/tr/t%C3%BCrkiye-ekonomisi-y%C3%BCzde-99-darald%C4%B1/a-54767040>

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre Türkiye ekonomisi Nisan-Haziran aylarını kapsayan dönemde yüzde 9,9 daraldı. Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) 2020 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 9,9 azaldı.

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde, 2020 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak tarım yüzde 4,0; bilgi ve iletişim faaliyetleri yüzde 11,0; finans ve sigorta faaliyetleri yüzde 27,8; gayrimenkul faaliyetleri yüzde 1,7 arttı.

TÜİK'in verilerine göre, yılın ikinci çeyreğinde sanayi yüzde 16,5 daraldı. TÜİK'in açıklamasına göre, inşaat sektörü yüzde 2,7; hizmetler yüzde 25,0; mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri yüzde 16,5; kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yüzde 2,4 ve diğer hizmet faaliyetleri de yüzde 18,0 azaldı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, bir önceki çeyreğe göre yüzde 11 azaldı. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2020 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 10 azaldı.

Üretim yöntemiyle GSYH tahmini, 2020 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 1,3 artarak 1 trilyon 041 milyar 643 milyon TL oldu. GSYH'nin ikinci çeyrek değeri cari fiyatlarla ABD doları bazında 153 milyar 180 milyon olarak gerçekleşti.

Devletin nihai tüketim harcamaları, 2020 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak yüzde 0,8 azaldı. Yerleşik hane halklarının tüketim harcamaları yüzde 8,6; gayrisafi sabit sermaye oluşumu yüzde 6,1 azaldı. İşgücü ödemeleri ise 2020 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 0,5 artarken net işletme artışı/karma gelir yüzde 2,4 azaldı. İşgücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı geçen yılın ikinci çeyreğinde yüzde 36,7 iken bu oran 2020 yılında yüzde 36,8 oldu. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 45,0'dan yüzde 43,9'a düştü.

İran'a Yaptırım

<https://tr.sputniknews.com/karikatur/202008261042728148-bmgk-abdnin-irana-yaptirimlari-geri-getirme-girisimini-reddetti/>

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, geçen hafta, İran'ın 2015 nükleer anlaşması kapsamındaki taahhütlerini askıya almasını gerekçe göstererek 2231 sayılı karar kapsamında bu ülkeye uygulanan yaptırımları geri getirme sürecini başlatmak için BMGK Dönem Başkanlığı'na başvurmuştu.

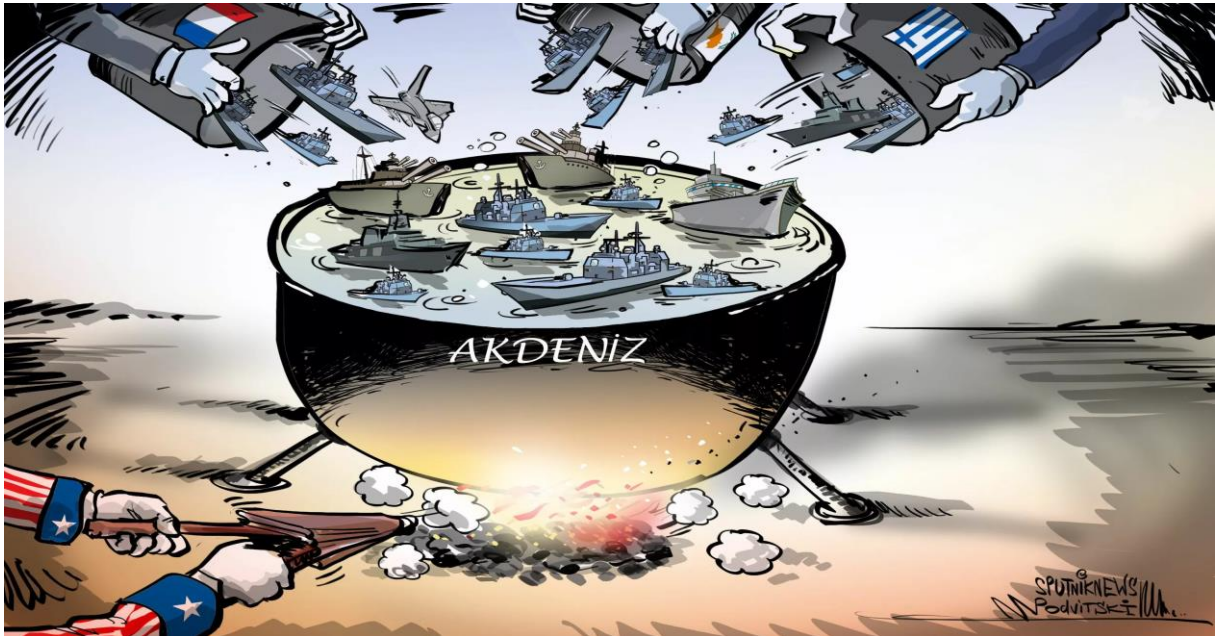
BMGK'nın bugünkü toplantısı sırasında Fransa, Almanya, İngiltere, Çin, Rusya, Güney Afrika ve bazı diğer ülkeler, ABD'nin nükleer anlaşmadan tek taraflı olarak çıkması ve artık anlaşmanın bir tarafı olmaması nedeniyle yaptırımları geri getirme mekanizmasını başlatma hakkına sahip olmadığını ifade etti.

ABD Başkanı Donald Trump, uzun zamandır gündeminde olan TikTok'u yasaklamak için kararname imzalayacağını duyurdu.

<https://tr.sputniknews.com/karikatur/202008031042582016-trump-tiktoku-yasaklayacagiz/>

Yunanistan ve Birleşik Arap Emirlikleri Girit Adası yakınlarında askeri tatbikatlara başlarken, Türkiye doğalgaz yatakları arayışını sürdürmekte kararlı.

<https://tr.sputniknews.com/karikatur/202008251042719420-dogu-akdenizde-gerilim-tirmaniyor/>

Demokrat ABD senatörleri Bob Menendez ile Chris Van Hollen, ABD Dışışleri Bakanı Mike Pompeo'ya yaptıkları çağrıda, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki faaliyetlerini provokasyon olarak nitelendirerek yaptırım uygulama çağrısında bulundular.

<https://tr.sputniknews.com/karikatur/202008141042655069-abdli-senatorler-turkiye-gemilerini-dogu-akdenizden-cikarmazsa-ekonomik-yaptirim-uygulanmali/>

ABD Kongresi'nin birkaç üyesinin, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemlerini alması nedeniyle yaklaşık 2 yıldır Ankara'ya tüm büyük silah satışlarını engellediği bildirildi.

<https://tr.sputniknews.com/karikatur/202008131042649983-abd-kongresi-s-400-yuzunden-2-yildir-turkiye-silah-satislarini-engelliyor/>

Yunanistan, silahlandığı Doğu Ege adalarında Lozan ve Paris antlaşmalarını çiğniyor

Yunanistan, Ege'deki Yunan adalarını silahlandırmakla 1923'teki Lozan ve 1947'deki Paris antlaşmalarının ilgili maddelerine aykırı davranıyor

Doğu Ege bölgesinde yer alan **Oniki Adalar**, 1912 Trablusgarp Savaşı'nın ardından imzalanan Uşi Antlaşmasıyla İtalya'ya verildi ve İkinci Dünya Savaşı sonrasında imzalanan Paris Antlaşması'na kadar İtalya'nın egemenliğinde kaldı

1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nın 13. Maddesinde, **"Barışın korunmasını sağlamak amacıyla Yunan Hükümeti, Midilli (Lesvos), Sakız (Chios) Sisam (Samos) ve Nikarya (Ahikerya) adalarında hiçbir deniz üssü ve hiçbir istihkam kurmayacak"** ifadesi yer aldı

Oniki Adalar, İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından **10 Şubat 1947'de müttefik ülkelerle savaşın mağlubu İtalya arasında imzalanan antlaşma ile Yunanistan'a** devredildi

Paris Antlaşması'nda **"Bu adalar, askerden arındırılacak ve askerden arındırılmış şekilde kalacak."** ifadesi yer alıyor

Yunanistan, Türkiye'nin itirazlarına rağmen antlaşmalardan doğan yükümlülüklerini ihlal ediyor. Atina yönetimi, 1960'lardan beri adaları silahlandırarak Ege Adaları'nın silahsızlandırılmış statüsüne aykırı hareket etmekte ısrar ediyor

31.08.2020

AA
ANADOLU AJANSI
İCCTV

Gündemdeki ada **Meis**

Antalya'nın Kaş ilçesi ile eskiye dayanan dostluk ve ticari ilişkilerinden dolayı "kardeş kent" olarak anılan Meis Adası, son günlerde Yunanistan'ın askeri sevkıyatı ile gündeme geldi

- Antalya'nın **Kaş ilçesine 2,1 kilometre**, Yunanistan **ana karasına 580 kilometre** uzaklıkta
- Kendisine özgü **mimarisi ve doğal yapısıyla** ilgi görüyor
- Kaş ilçesinin tam karşısında ve **görüş mesafesinde bulunuyor**
- Adanın girişinde rengarenk evler ve **kırmızı kubbeli Osmanlı Camii Müzesi** yer alıyor
- Kaş Limanı'ndan Meis Adası'na **turlar düzenleniyor**
- Anadolu ile **bağını hiç koparmayan Meisliler**, gıda ihtiyaçlarını karşılamak için sık sık Kaş'a geliyor
- Meis Adası **sakinlerinin çoğunluğu Türkçe konuşuyor**, restoranlarında ve işletmelerinde **Türkçe menüler bulunuyor**
- Meisliler, her hafta cuma günü **Kaş'ta kurulan pazar yerinde alışveriş yapıp**, hafta sonunu da ilçede geçiriyor
- Meis halkı geçimini **turizm ve balıkçılıkla** sağlıyor
- İki kıyı arasında **ortak festival, yarışma ve kültürel etkinlikler** düzenleniyor

01.09.2020

AA
ANADOLU AJANSI
100
YIL

Türkiye uzayın kapısını böyle açtı

Milli Teknoloji Hamlesi kapsamında yürütülen çalışmalar Türkiye'nin "uzay sınırını aşmasını" ve "uzay ligine" girmesini sağladı

İLK YERLİ SONDA ROKETİ

3 yılda yerli paydaşlarla geliştirildi

MUFS Projesi kapsamında milli teknolojilerle fırlatılan ilk yerli sonda roketi **130 kilometre irtifaya çıkarak**, uzayın sınırı kabul edilen 100 kilometre çizgisini aştı

100 kilogram ve altındaki mikro uydular, yüksekliği en az 400 kilometre olan alçak dünya yörüngesine yerleştirilebilecek

Roket **katı yakıt** teknolojisiyle gönderildi

Bundan sonra hem katı hem de **sıvı yakıtla test** aşamasına geçilecek

2012'de Türkiye'nin uzaya bağımsız erişmesi konusunda düğmeye basılmasıyla çalışmalara başlandı

2018'de **SSB ile ROKETSAN** arasında Mikro Uydu Fırlatma Sistemi Geliştirme Projesi (MUFS) imzalandı

Projenin **2025'de** tamamlanması hedefleniyor

roketan

Türkiye, dünyada sayılı ülkenin sahip olduğu **uydu fırlatma, test etme, üretme** altyapısı ve üs kurma yeteneğine kavuşmuş olacak

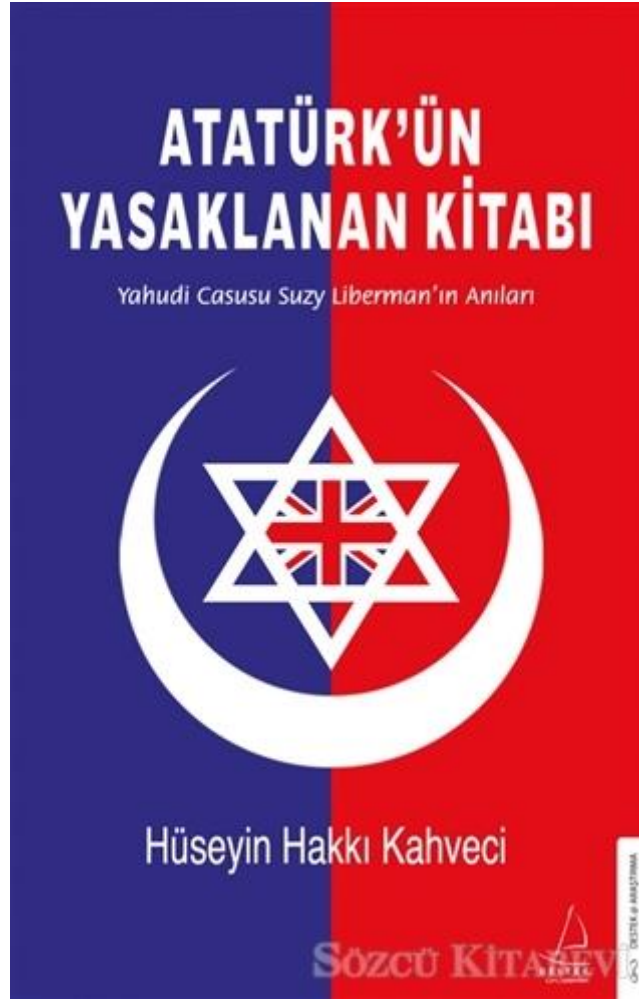

Tarımdan savaş istihbaratına kadar her alanda **ülkenin geleceğine katkı sağlayacak** uydu, anlık bilgi ve koordinatlarla askerin işini kolaylaştıracak

31.08.2020

ANADOLU AJANSI
KOC

Kitap Tavsiyesi

Osmanlı Ortadoğu'yu ve Kudüs'ü Kaybederken Kendi İçimizde Bizimle Beraber Yaşayanlar Bizi Mağlubiye Taşıyan Sonucu Tayin Etmişlerdi. Nili Yahudi Yerel İstihbarat Örgütü, İngiliz Ordusuna Osmanlı Ordusunun Geri Planı Hakkında Bilgi Aktarıyordu. Kudüs Bu Yüzden Kaybedilmişti.

Bu Tarihsel Arka Planın Tanığı Mustafa Kemal Atatürk, Siyonist İsrail Devleti'nin Kuruluş Sürecinde, 1937 Yılında Şunları Söylemek Durumunda Kalmıştı:

“Şimdi Kendimize Kâfi Derecede Güvenip Ve Kudretimizi Bildiğimiz İçin, İslamiyet'in Mukaddes Yerlerinin Musevilerin Ve Hristiyanların Nüfuzunun Altına Girmesine Mâni Olacağız. Buraların Avrupa Emperyalizminin Oyun Sahası Olmasına Müsaade Etmeyeceğiz. Peygamber'in Son Arzusunu, Mukaddes Toprakların Daima İslam Hâkimiyetinde Kalmasını Temin İçin Hemen Bugün Kanımızı Dökmeye Hazırız - Haziran 1937, TBMM. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivleri”

Atatürk Tarafından Basılma Emri Verilen Ve Yine Atatürk'ün Kurduğu Devletin Kurumları Tarafından Toplatılarak Yasaklanan Elinizde Tuttuğunuz Bu Kitap Hikâye Tadında Bir İstihbarat Kitabı Olmasının Yanında Stratejik Ve Gizli Bilgiler İçermektedir.

Atatürk'ün Yasaklanan Kitabı Siyonizm'in Gelişim Sürecine ve Devletleşmesine Farklı Bir Bakış Açısı Getiren, Günümüz Olaylarıyla Bağlantısını Kuran, Mescid-i Aksa Tartışmalarının Güncel Olduğu Bir Dönemde Her Bakımdan Tartışma Yaratacaktır.

Eğer Bu Kitapta Yer Alan Bilgiler Ve Yaşanmışlıklar Türk Ordusuna İyice Öğretilmiş Olsaydı, Ergenekon, Balyoz, Sarıkız Gibi İsimlerle Adlandırılan Yurtdışı Kaynaklı İstihbarat Ve Devlet Müdahaleleri Gerçekleşmezdi. Daha Ötesi 15 Temmuz Darbe Girişimi Hiç Yaşanmazdı.